

Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. Törvény (Ectv.)

Kapcsolat:

dr. Kende Tamás
tkende@kmbk.hu
dr. Csordás Eszter
ecsordas@kmbk.hu

Időbeli hatály, kapcsolódó jogszabály változások

- 1989. évi II. tv. az egyesülési jogról 2012. január 1-én hatályát veszti
- 1997. évi CLVI. Tv. a közhasznú szervezetekről 2012. január 1-én hatályát veszti
- ÚJ! 2011. évi CLXXXI. Törvény a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról
- ÚJ! 350/2011. (XII.30.) Korm. rendelet az adománygyűjtés, valamint a közhasznúsági melléklet részletes szabályairól;
- Módosul: Ptk., bevezetésre kerül a civil társaság (Ptk. 578/J. §)
- Módosul: Tao. tv., pl. adomány fogalma visszakerül
- Módosul: Szja tv. pl. egyes meghatározott juttatások szabályozása

Átmeneti rendelkezések

- A beszámoló készítésre vonatkozó szabályokat (Ectv. 27-29. §) a 2012. évben kezdődő üzleti évről készített beszámolóra kell alkalmazni
- 2012. január 1. napját követően csak olyan civil szervezet kaphat költségvetési támogatást amely az Ectv. szerint letétbe helyezte beszámolóját.
- Az Ectv. hatálybalépése előtt nyilvántartásba vett közhasznú, illetve kiemelkedően közhasznú jogállás esetében a számviteli beszámolót letétbe helyezett szervezet 2014. május 31. napjáig továbbra is igénybe veheti az e törvény hatálybalépése előtt megszerzett, valamint a jogszabályok által számára biztosított kedvezményeket, jogállása közhasznú.
- Az Ectv. hatályba lépése előtt nyilvántartásba vett közhasznú, illetve kiemelkedően közhasznú jogállású szervezet az e törvény szerinti feltételeknek való megfelelése esetén 2014. május 31. napjáig kezdeményezheti az e törvénynek megfelelő közhasznúsági nyilvántartásba vételét. 2014. június 1. napjától csak az e törvény szerint közhasznúsági nyilvántartásba vett szervezet jogosult a közhasznú megjelölés használatára és a közhasznú jogálláshoz kapcsolódó kedvezmények igénybevételére. 2014. június 1. napjától a szervezet nyilvántartására illetékes szerv törli az e törvény hatályba lépése előtt nyilvántartásba vett közhasznú, illetve kiemelkedően közhasznú jogállású szervezetek közhasznú jogállását, kivéve ha a szervezet igazolja, hogy az e törvény szerinti közhasznúsági nyilvántartásba vétel iránt kérelmét benyújtotta, és a bíróság megállapítja, hogy a szervezet a törvényi feltételeknek megfelel.

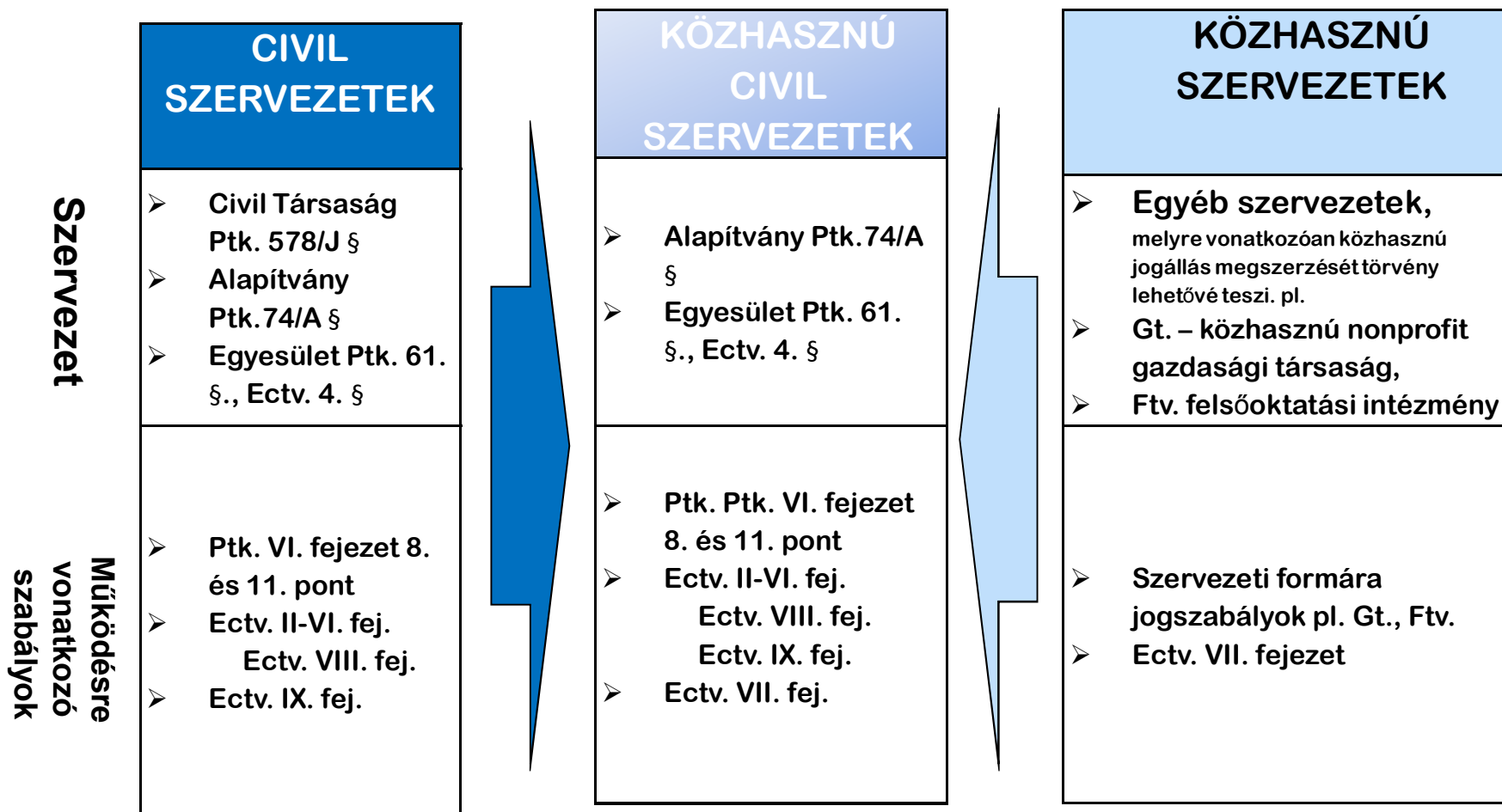
Átmeneti rendelkezések

- A 2012. január 1. napja előtt indított és folyamatban lévő közhasznúsági nyilvántartásba vétel iránti eljárásokra a 2011. december 31. napján hatályos szabályok irányadóak azzal, hogy kiemelkedően közhasznú jogállás nem állapítható meg, az eljárást úgy kell lefolytatni, hogy annak eredményeként közhasznú jogállás vehető nyilvántartásba. E rendelkezés miatt módosuló eljárások változásáról a nyilvántartásba vételre illetékes szerv értesíti a kérelmezőt.
- Az e törvény hatálybalépése előtt megkötött közszolgáltatási szerződésre e törvény rendelkezéseit nem lehet alkalmazni.
- Az e törvény hatálybalépését megelőző két üzleti év számviteli beszámolója és közhasznúsági jelentése letétbe helyezhető.

Tárgyi hatály

- Alapítványok
- Egyesületek
- Közhasznú szervezetek (kiemelkedően közhasznú státusz megszűnik)
- Egyesülési jog alapján létrejött egyéb szervezetek

Tárgyi hatály áttekintő

Fogalmak I.

- Civil szervezet: civil társaság, egyesület (párt kivételével), alapítvány
- Civil társaság (Ptk. 578/J. § Természetes személyek társaságot nem gazdasági érdekű közös céljaik előmozdítására és közösségi célú tevékenységük összehangolására vagyoni hozzájárulás nélkül is létrehozhatnak.
- Egyesület: az egyesülési jog alapján létrehozott szervezet, jogi személy, bírósági nyilvántartásba vétellel jön létre. Ptk. 61. § Az egyesület olyan Magyarországon önkéntesen létrehozott, önkormányzattal rendelkező szervezet, amely az alapszabályában meghatározott célra alakul, nyilvántartott tagsággal rendelkezik, és céljának elérésére szervezi tagjai tevékenységét. Az egyesület jogi személy
- Szövetség: olyan egyesület, melynek tagjai között legalább két jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet tag van.
- Alapítvány: Ptk. 74/A. § (1) Magánszemély, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság (a továbbiakban együtt: alapító) - tartós közérdekű célra - alapító okiratban alapítványt hozhat létre. Alapítvány elsődlegesen gazdasági tevékenység folytatása céljából nem alapítható. Az alapítvány javára a célja megvalósításához szükséges vagyont kell rendelni. Az alapítvány jogi személy. (nincs változás)
- Közhasznú szervezetté (nem civil szervezet!) minősíthető a Magyarországon nyilvántartásba vett – létesítő okiratában megjelölt közfeladat teljesítésére irányuló – közhasznú tevékenységet végző szervezet, amely a társadalom és az egyén közös szükségleteinek kielégítéséhez megfelelő erőforrással rendelkezik, továbbá amelynek megfelelő társadalmi támogatottsága kimutatható és civil szervezet (ide nem értve a civil társaságot) vagy olyan szervezet, melyre vonatkozóan a közhasznú jogállás megszerzését törvény lehetővé teszi

Fogalmak II.

- cél szerinti juttatás: a civil (közhasznú) szervezet által (közhasznú) alaptevékenysége keretében nyújtott pénzbeli vagy nem pénzbeli szolgáltatás;
- felelős személy: a civil szervezet létesítő okiratában és belső szabályzataiban vezető tisztségviselőként megjelölt vagy egyébként érdemi döntési jogkörrel rendelkező személy, valamint az a személy, aki a létesítő okirat felhatalmazása, a civil szervezet legfőbb szervének határozata vagy szerződés alapján a civil szervezet képviselőjére vagy pénzforgalmi számlája feletti rendelkezésre jogosult;
- gazdálkodó tevékenység: azon tevékenységek összessége, amelyek a civil szervezet vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetére kiható gazdasági eseményt eredményeznek;
- elsődlegesen gazdasági-vállalkozási tevékenységű szervezet: azon szervezet, amelynek éves összes bevétele hatvan százalékát eléri vagy meghaladja a gazdasági-vállalkozási tevékenységből származó éves összes bevétele;
- befektetési tevékenység: a civil szervezet eszközeiből történő értékpapír-, társasági tagsági jogviszonyból eredő vagyoni értékű jog, ingatlan és más egyéb éven túli befektetést szolgáló vagyontárgy szerzésére irányuló tevékenység;

Fogalmak III.

- cél szerinti juttatás: a civil (közhasznú) szervezet által (közhasznú) alaptevékenysége keretében nyújtott pénzbeli vagy nem pénzbeli szolgáltatás;
- elsődlegesen gazdasági-vállalkozási tevékenységű szervezet: azon szervezet, amelynek éves összes bevétele hatvan százalékát eléri vagy meghaladja a gazdasági-vállalkozási tevékenységből származó éves összes bevétele;
- felelős személy: a civil szervezet létesítő okiratában és belső szabályzataiban vezető tisztségviselőként megjelölt vagy egyébként érdemi döntési jogkörrel rendelkező személy, valamint az a személy, aki a létesítő okirat felhatalmazása, a civil szervezet legfőbb szervének határozata vagy szerződés alapján a civil szervezet képviselőjére vagy pénzforgalmi számlája feletti rendelkezésre jogosult;
- Közfeladat: jogszabályban meghatározott állami vagy önkormányzati feladat, amit az arra kötelezett közérdekből, haszonszerzési cél nélkül, jogszabályban meghatározott követelményeknek és feltételeknek megfelelően végez, ideértve a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátását, valamint e feladatok ellátásához való infrastruktúra biztosítását

Fogalmak IV.

- gazdasági-vállalkozási tevékenység: a jövedelem- és vagyonszerzésre irányuló vagy azt eredményező, üzletszerűen végzett gazdasági tevékenység, ide nem értve az adomány (ajándék) elfogadását, továbbá a bevétellel járó, létesítő okiratban meghatározott cél szerinti, valamint a közhasznú tevékenységet;
- közcélu tevékenység: személyek csoportja által, valamely a csoportnál tágabb közösség érdekében - más, e közösségbe nem tartozó személyek érdekeinek sérelme nélkül - végzett tevékenység.
- közhasznú tevékenység: minden olyan tevékenység, amely a létesítő okiratban megjelölt közfeladat teljesítését közvetlenül vagy közvetve szolgálja, ezzel hozzájárulva a társadalom és az egyén közös szükségleteinek kielégítéséhez;
- közszolgáltatási szerződés: valamely közfeladat - vagy annak egy része - ellátására a szerv nevében történő ellátására kötött írásbeli szerződés. Nem minősül közszolgáltatási szerződésnek azon közszolgáltatással kapcsolatban kötött szerződés, amelynek nyújtása jogszabályban meghatározott feltételeken alapuló engedélyhez van kötve;

Fogalmak V.

- legfőbb szerv: az alapítvány kezelő szerve (szervezete), az egyesület taggyűlése vagy a létesítő okirat rendelkezései szerint közvetlenül vagy közvetett módon választott testület,
- létesítő okirat: az egyesület alapszabálya, az alapítvány alapító okirata;
- tartós adományozás: a civil szervezet és az adományozó által írásban kötött szerződés alapján nyújtott pénzbeli támogatás, ha a szerződésben az adományozó arra vállal kötelezettséget, hogy az adományt a szerződéskötés (szerződésmódosítás) évében és az azt követő legalább három évben, évente legalább egy alkalommal - azonos vagy növekvő összegben - ellenszolgáltatás nélkül adja, azzal, hogy nem számít ellenszolgáltatásnak, ha a közhasznú szervezet a közhasznú szolgáltatás nyújtása keretében utal az adományozó nevére, tevékenységére;
- vezető tisztségviselő: az alapítvány kezelője, illetve kezelő szervének (szervezetének) és - amennyiben az alapítványnak van felügyelő szerve - felügyelő szervének elnöke és tagja, továbbá - ha az alapítvány kezelő szerve (szervezete) elkülönült jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet vagy állami szerv - a kezelő szerv (szervezet) egyszemélyi felelős vezetője vagy ilyen jogkörben eljáró testületének tagja; az egyesület ügyintéző és képviselői szervének vagy - amennyiben az egyesületnek van felügyelő szerve - a felügyelő szerv elnöke és tagja.

Civil szervezetekre vonatkozó szabályok I.

- Civil szervezet tehát az egyesület, alapítvány és civil társaság.
- Végelszámolásra a Ctv. rendelkezései az Ectv-ben szabályozott eltérésekkel alkalmazandó. Eltérés pl., hogy nem a cégbíróság, hanem a székhely szerinti törvényszék jár el, egyszerűsített végelszámolásnak nincs helye, ha a végelszámolásról az egyesület legfőbb szerve döntött, dönthet a továbbműködésről
- Alapítvány esetében lehet kényszer-végelszámolási eljárás (cél megvalósult, idő eltelt, feltétel bekövetkezett)

Civil szervezetekre vonatkozó szabályok II.

- Csődtv. rendelkezési az Ectv.-ben foglalt eltérésekkel alkalmazandó
- Csődtv. 27. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározottak helyett a bíróság a civil szervezet fizetéseképtelenségét akkor állapítja meg, ha a civil szervezet szerződésen alapuló nem vitatott vagy elismert tartozását a teljesítési idő lejártát követő hatvan napon belül sem egyenlítette ki vagy nem vitatta, és az ezt követő hitelezői írásbeli fizetési felszólítására sem teljesítette. Fizetéseképtelenség nem állapítható meg, ha a civil szervezet nem vitatott vagy elismert tartozását meghaladóan állami vagy önkormányzati szerv felé nem vitatott vagy elismert követelése áll fenn költségvetési támogatási jogviszony keretében.
- A Csődtv. 27. § (2) bekezdés a) és b) pontja szerinti esetekben a bíróság a civil szervezet kérelmére a Csődtv. 26. § (3) bekezdésének alkalmazása helyett legfeljebb kilencven napos fizetési haladékot adhat, és egyben reorganizációs terv készítését rendeli el. A bíróság a fizetéseképtelenséget megállapítja, ha a civil szervezet a határidő leteltkor a reorganizációs tervet nem nyújtja be, vagy ahhoz nem csatolja a hitelezőkkel kötött megállapodást az adósságok rendezéséről, továbbá a vagyonhiány és forráshiány megszüntetésére a civil szervezet legfőbb szerve által hozott döntéseket.

Civil szervezetekre vonatkozó szabályok III.

- Ügyészség törvényességi felügyelete
- Adatok – bejegyzés előtt is - nyilvánosak
- Civil Információs Portál
- Civil információs centrumok
- Nemzeti Együttműködési Alap (civil szervezetek szakmai tevékenységét támogató központi költségvetési előirányzat; befizetés pl. közérdekű kötelezettségvállalásból, megszűnt civil szervezetek vagyonából, kedvezményezettje egyesület vagy alapítvány lehet.)

Civil szervezetekre gazdálkodására vonatkozó szabályok

- Alapcél szerinti (közhasznú) és ezt nem veszélyeztetve gazdasági-vállalkozási tevékenységet végezhet (ha csak gazdasági-vállalkozási tevékenység akkor törvényességi felügyeleti eljárás)
- Vagyonával önállóan gazdálkodik, vagyonát gazdasági-vállalkozási tevékenysége is gyarapíthatja
- Bevételeit és költségeit az Ectv-ben felsorolt kategóriák szerint, illetve a gazdasági-vállalkozási és közhasznú bevételeit külön tartja nyilván
- Javára adománygyűjtés folytatható, adományt könyv szerinti, ennek hiányában piaci áron köteles nyilvántartásba venni

Civil szervezetek könyvvezetése, beszámolás rendje

- Közhasznú jogállású szervezet kizárólag kettős könyvvitelt vezethet, könyvvezetés magyar nyelven, forintban
- Üzleti év utolsó napjával beszámolót és közhasznúsági mellékletet készít és helyez letétbe május 31-ig a nyilvántartó bíróságnál
- Üzleti éve azonos a naptári évvel!

Közhasznú jogállás megszerzése I.

- Közhasznú tevékenységet végző civil szervezet vagy olyan szervezet melyre vonatkozóan közhasznú jogállás megszerzését törvény lehetővé teszi (pl. Ftv., Gt.)
- Társadalom és az egyén közös szükségleteinek kielégítésére megfelelő erőforrással rendelkezik ÉS
- Megfelelő társadalmi támogatottság kimutatható
- Ezek hiányában nyilvántartásból törlésre kerül
- Státuszt közhasznúsági nyilvántartásba vétellel szerzi meg
- Ha közhasznú minősítés feltételeinek nem felel meg 60 napon belül köteles kérni a közhasznú jogállás törlését

Közhasznú jogállás megszerzése

II.

- Társadalom és az egyén közös szükségleteinek kielégítésére megfelelő erőforrással, ha az előző két lezárt üzleti év vonatkozásában átlagos éves árbevétele meghaladja az 1mio Ft-ot VAGY tárgyévi eredménye nem negatív VAGY személyi jellegű ráfordításai eléri az összes ráfordítás $\frac{1}{4}$ -t
- Megfelelő társadalmi támogatottság kimutatható, ha az előző két lezárt üzleti év vonatkozásában felajánlott Szja eléri bevétele 2%-t VAGY kh. költségek, ráfordítások elérik az összes ráfordítás felét a két év átlagában VAGY legalább 10 önkéntes (közérdekű) munkása volt

Közhasznú jogállás megszerzése

III.

- Létesítő okirat tartalma elemei (ami ÚJ)
Közhasznú tevékenységet mely közfeladathoz kapcsolódóan végzi, közfeladatok teljesítését mely jogszabály írja elő
- Vezető tisztségviselő összeférhetetlensége Gt-hez hasonlóan nem lehet, aki megelőző 2 évben legalább 1 évig olyan közhasznú szervezete vezető tisztségviselője volt, melynek köztartozása állt fenn vagy mellyel szemben adóhiány vagy adóbírság került megállapításra

Közhasznú szervezetek gazdálkodása

- Közhasznúsági melléklet készítése beszámolóval egyidejűleg
- Cél szerinti juttatás pályázathoz köthető, színlelt pályázat tilalma
- Befektetési tevékenységet végző közhasznú szervezetnek befektetési szabályzatot kell készítenie
- Felügyeletét ÁSZ, adóhatóság és ügyészség látja el

Eljárási szabályok lényeges újításai I.

- 2011. évi CLXXXI. törvény a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról
- Civil szervezetekre és egyéb törvény által bírósági nyilvántartásba vételhez kötött szervezetekre vonatkozik
- Mögöttes szabály Pp.
- Kézbesítési megbízott kijelölése
- Névviselési és székhelyhasználati engedély, idegen nyelvű név fordításának igazolása
- Névválódiság, névkizárólagosság és névszabatosság elve
- Beszámoló megküldése OBH részére

Eljárási szabályok lényeges újításai II.

- Végelszámolási eljárás bevezetése
- Közhasznú jogállás: Ectv. szerinti feltételek fennállásának vizsgálata, beszámoló tartalmazza, vezető tisztségviselő összeférhetetlenségi nyilatkozata
- Alapítványra és egyesületre speciális szabályok pl. beadvány mellékletei tekintetében
- Adatok és iratok nyilvánosak, kivéve egyesület ülésének jelenléti íve
- az adatok interneten keresztül bárki számára hozzáférhetőek, OBH vezeti

Szja törvény kapcsolódó módosítása

- Egyes meghatározott juttatásnak minősül
(2) Egyes meghatározott juttatásnak minősül az adóévben reprezentáció és üzleti ajándékok juttatása alapján meghatározott jövedelem azzal, hogy a jövedelem meghatározásánál figyelmen kívül kell hagyni az e törvény előírásai szerint adómentes juttatásokat.
(2a) Ha a kifizető egyesület, köztestület, egyházi jogi személy, alapítvány (ideértve a közalapítványt is), a (2) bekezdéstől eltérően mentes az adó alól az adóévben reprezentáció és a minimálbér 25 százalékának megfelelő egyedi értéket meg nem haladó üzleti ajándékok juttatása alapján meghatározott jövedelem azon része, amely a közhasznú, illetve cél szerinti tevékenysége érdekében felmerült, az adóévre vonatkozó beszámolóban kimutatott összes ráfordítás 10 százalékát, de legfeljebb az adóévre elszámolt éves összes bevétele 10 százalékát nem haladja meg.
- A személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXXVI. törvény (továbbiakban Szftv.) 4. § (1) bekezdése a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(E törvény alkalmazásában kedvezményezett)
„a) azon
aa) az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló törvény (továbbiakban Civil. tv.) szerinti egyesület (kivéve a pártot, biztosító egyesületet, munkaadói és munkavállalói érdek-képviselői szervezetet), amelyet a bíróság a magánszemély rendelkező nyilatkozata évének első napja előtt legalább két évvel, és
ab) alapítvány, amelyet a bíróság a magánszemély rendelkező nyilatkozata évének első napja előtt legalább két évvel, továbbá
ac) közhasznú alapítvány, egyesület és közalapítvány, amelyet a bíróság a rendelkező nyilatkozat évének első napja előtt legalább egy évvel - vagy ez idő letelte előtt, amennyiben az aa)-ab) pontban foglalt feltételeknek egyébként megfelel -, közhasznú szervezetként
jogerősen nyilvántartásba vett, és az alapszabálya, illetőleg az alapító okirata szerint a rendelkező nyilatkozat(ok) évét megelőző év első napja óta megszakítás nélkül - Civil tv.-ben meghatározott - közhasznú tevékenységgel ténylegesen foglalkozik;”

Tao. törvény kapcsolódó főbb módosításai I.

- Az adózás előtti eredményt csökkenti:

„z) a közhasznú szervezetnek, a közhasznú szervezettel kötött tartós adományozási szerződés keretében, az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló törvény szerinti közhasznú tevékenység támogatására, vagy a Magyar Kármentő Alapnak, illetve a Nemzeti Kulturális Alapnak az adóévben visszafizetési kötelezettség nélkül adott támogatás, juttatás, térítés nélkül átadott eszköz könyv szerinti értékének, térítés nélkül nyújtott szolgáltatás bekerülési értékének

 1. 20 százaléka közhasznú szervezet, 50 százaléka a Magyar Kármentő Alap és a Nemzeti Kulturális Alap támogatása esetén,
 2. további 20 százaléka tartós adományozási szerződés esetén, de együttesen legfeljebb az adózás előtti eredmény összege,”
- „1/a. adomány: a közhasznú szervezet részére az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló törvény szerinti közhasznú tevékenység támogatására, valamint a külön törvényben meghatározott feltételeknek megfelelő egyház részére az ott meghatározott tevékenysége támogatására, továbbá a közérdekű kötelezettségvállalás céljára az adóévben visszafizetési kötelezettség nélkül adott támogatás, juttatás, térítés nélkül átadott eszköz könyv szerinti értéke, térítés nélkül nyújtott szolgáltatás bekerülési értéke, feltéve, hogy az nem jelent az e törvényben és a személyi jövedelemadóról szóló törvényben meghatározottakon túl vagyoni előnyt az adományozónak, az adományozó tagjának (részvényesének), vezető tisztségviselőjének, felügyelő bizottsága vagy igazgatósága tagjának, könyvvizsgálójának, illetve ezen személyek vagy a magánszemély tag (részvényes) közeli hozzátartozójának azzal, hogy nem minősül vagyoni előnynek az adományozó nevére, tevékenységére történő utalás;”

Tao. törvény kapcsolódó főbb módosításai II.

- Nem a vállalkozási tevékenység érdekében felmerülő egyes költségek, ráfordítások
„13. az adózó által (a közhasznú szervezet kivételével) az adóévben nem adomány céljából visszafizetési kötelezettség nélkül adott támogatás, juttatás, véglegesen átadott pénzeszköz, a térítés nélkül átadott eszköz könyv szerinti értéke, az adózó által ellenérték nélkül átvállalt kötelezettségnek az adóévi adózás előtti eredmény terhére elszámolt összege, az adóévben térítés nélkül nyújtott szolgáltatás bekerülési értéke, valamint e juttatásokkal kapcsolatban ráfordításként elszámolt általános forgalmi adó, ha a juttatás külföldi személy vagy az üzletvezetés helye alapján külföldi illetőségű részére történik vagy az adózó nem rendelkezik a juttatásban részesülő nyilatkozatával, amely szerint a juttatás adóévében az eredmény e a juttatás következtében elszámolt bevétel nélkül számítva nem lesz negatív, amelyet a beszámoló elkészítését követően nyilatkozat útján igazol;”
- A vállalkozási tevékenység érdekében felmerülő egyes költségelv ráfordítások
„17. az adóévben adomány jogcímen visszafizetési kötelezettség nélkül adott támogatás, juttatás, térítés nélkül átadott eszköz könyv szerinti értéke, térítés nélkül nyújtott szolgáltatás bekerülési értéke, feltéve, hogy az adózó rendelkezik a közhasznú szervezet, az egyház, a közérdekű kötelezettségvállalás szervezője által az adóalap megállapítása céljából kiállított igazolással, amely tartalmazza a kiállító és az adózó megnevezését, székhelyét, adószámát, az adomány összegét és a támogatott célt.”

Helyi adókról szóló törvény módosítása

„3. § (1) Ha e törvény másként nem rendelkezik, a törvény alkalmazásában adóalany:

- a) a magánszemély,
 - b) a jogi személy, a jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, egyéb szervezet,
 - c) a magánszemélyek jogi személyiséggel nem rendelkező személyi egyesülése.
- (2) Adómentes valamennyi helyi adó alól - a (3) bekezdésben foglaltakra figyelemmel - az egyesület, az alapítvány, a közszolgáltató szervezet, a köztestület, az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, a magánnyugdíjpénztár és - kizárólag a helyi iparüzési adó vonatkozásában - a közhasznú szervezetnek minősülő nonprofit gazdasági társaság.
- (3) A (2) bekezdés szerinti mentesség abban az adóévben illeti meg az adóalanyt, amelyet megelőző adóévben folytatott vállalkozási tevékenységéből származó jövedelme (nyeresége) után sem bel-, sem külföldön adófizetési kötelezettsége nem keletkezett. Az építmény- és telekadóban a (2) bekezdés szerinti mentesség - az ott felsorolt adóalanyok számára - csak az alapító okiratban, alapszabályban meghatározott alaptevékenység kifejtésére szolgáló épület és telek után jár. A feltételek meglétéről az adóalany írásban köteles nyilatkozni az adóhatóságnak.
- (6) Ha e törvény az adóalanyiságot az év első napján fennálló állapothoz köti és az önkormányzat az adót év közben vezeti be, akkor a bevezetés évében az adóalanyának azt kell tekinteni, aki/amely az adót bevezető rendelet hatálybalépésének napján megfelel az adóalanyiság követelményeinek.”